
Ervaringen met thematisch onderwijs in niet-confessionele moraal.
Kan dat ook in moedertaal?

In één van de vorige VON-infonummers kon u het verslag lezen van de stroom thematisch taalonderwijs van de conferentie '79. Ik had die stroom gevolgd en was ijverig aan de slag gegaan, de conferentie-euforie nog in mijn knoken. Hier volgt een weergave van ervaringen met thematisch onderwijs zoals ik ermee kennis gemaakt had op de conferentie. Eerst enkele punten die ik zeer belangrijk vind voor de geest waarin er gewerkt wordt. Meer uitleg over deze methode kunt u vinden in het conferentieverslag.

Thematisch werken.

Hiermee wordt niet bedoeld een centraal onderwerp waarrond een les spraakkunst, woordenschat en literatuur wordt opgebouwd, maar wel een manier van werken waarbij de inhoudelijke voortgang de opbouw van de lessen bepaalt. Taalvaardigheden die geoefend worden in spraakkunst, spelling en woordenschat zijn niet langer doel op zich, maar middelen om het inhoudelijke doel te bereiken.

De inhoud moet bovendien naar het oordeel van de leerlingen zinvol zijn. Dit wil zeggen dat tijdens de eerste les de leerlingen de praktische bruikbaarheid in hun situatie van het door de leerkracht voorgestelde thema moeten ervaren, of dat ze het gewoon interessant gaan vinden om ermee door te gaan. Deze introductieles is dan ook één van de belangrijkste fasen in het thematisch werken voor het welslagen van de lessenreeks, ook één van de moeilijkste als de leerlingen en de leerkracht de methode nog niet gewend zijn.

Er wordt immers van de leerlingen verwacht dat ze mee doelstellingen en verloop van de lessen gaan bepalen, iets dat tot nu toe het heiligdom van de leraar was. Dat gaat zomaar niet vanzelf en dikwijls zelfs met veel protest van sommige klassen. De leerkracht op zijn beurt moet leren luisteren naar wat er bij zijn leerlingen omgaat, hun inbreng kunnen waarnemen en tot zijn recht laten komen in de daaropvolgende lessen.

Allemaal nieuw, lecht niet zo gemakkelijk als het er uitziet, want er moet een jarenlange traditie voor doorbroken worden.

Wel boeiend wanneer je samen met je leerlingen enige vaardigheid verwerft in deze methode.

Na veel vallen en opstaan een geslaagde poging(?) in de lessen niet-confessionele zedenleer. Kan dit ook in moedertaal? Natuurlijk!

1. onderwerp : rolpatronen : naar aanleiding van een spontane discussie tussen de jongens en de meisjes van een klas over typische jongens- en meisjeskenmerken, stelde ik voor een lessenreeks aan rolpatronen te wijden.
2. duur : aanvankelijk was het voor 3 à 4 lessen bedoeld, maar het liep uit tot 6 lessen.
3. niveau : 2de observatiejaar, kleine groep 1211n. waarvan 7 meisjes en 5 jongens. Er heerst een spontane sfeer in die klas, en iedereen zit in de groep. De relatie met de leerlingen was zeer open en vlot op het moment ik met deze try-out startte.
opm. : Ik denk dat het zeer belangrijk is om in optimale omstandigheden met zo'n experiment te kunnen starten. Ik had reeds enkele keren ervaren dat vernieuwing als therapie voor moeilijkheden met een klas, bij voorbaat gedoemd is tot mislukken.

4. enkele doelstellingen : (dit zijn geen concrete lesdoelstellingen, maar wel leerplandoelstellingen die ik voor mezelf formuleerde om een referentiekader te hebben waarbinnen ik de lessenreeks kon situeren)
- de lln. weten wat rolpatroon betekent.
 - de lln. zien in dat het rolpatroon aangeleerd is.
 - de lln. voelen de gevolgen van het rolpatroon aan.
 - de lln. doorbreken spontaan het rolpatroon.
- (misschien is deze laatste d.s. meer een einddoelstelling, iets dat je niet in één schooljaar kan bereiken en zou een betere formulering zijn : de lln. zien in dat het in sommige situaties nodig is het rolpatroon te doorbreken.)

5. schema :

5.1 introductieles :

D.S. : De lln. geven vbn. van het verschillend gedrag van jongens en meisjes.

De lln. tonen aan dat jongens en meisjes verschillend behandeld worden door volwassenen.

Tijdens een kringgesprek worden ervaringen uitgewisseld over thuis en op school. "Hoe sta je tegenover je broers en je zussen ?"

"Hoe goed/slecht schiet je op met jongens/meisjes in je klas, op school ?"

"Maken je ouders onderscheid volgens jou, tussen de m./j.?"

"Ondervind je dat leraars leerlingen verschillend benaderen naargelang de sekse?"

"...."

D.S. : De lln. geven aan waar en hoe zij problemen ervaren met het onderscheid dat er gemaakt wordt tussen jongens en meisjes.

De lln. duiden 3 vragen aan die hun problemen met het onderscheid tussen jongens en meisjes het best weergeven.

Nadat iedereen aan het woord is geweest tijdens het kringgesprek, krijgen de lln. de opdracht om schriftelijk vragen te formuleren die tijdens het gesprek bij hen naar boven zijn gekomen. (vb. vragen over zaken die niet uitgediscussieerd zijn)

"Schrijf nu vragen op die bij je opgekomen zijn door het gesprek dat we zojuist hadden."

Na de inventarisatie van die vragen, wordt er geprobeerd de belangrijkste vragen voor de lln. eruit te distilleren. Korte discussie, als er tijd genoeg is, kan dit eerst in kleine groepjes gebeuren; anders meteen klassikaal.

"Duid 3 vragen aan die voor jou het belangrijkste zijn."

"Geef een volgorde waarin je ze behandeld wil hebben."

De lkr. neemt deze vragen mee naar huis om daarop een voorstel voor de volgende lessen te kunnen baseren.

5.2 verder verloop : Waarom zijn er die verschillen ?

Voorstel van mij aan de klas : veel vragen vroegen naar de reden van bestaan voor alle mogelijke verschillen tussen jongens en meisjes. Daarom stelde ik voor om eerst samen uit te maken over welke verschillen we het zouden hebben, om ook eens te onderzoeken of we het eens waren met elkaar over zaken die als 'typisch jongens' en 'typisch meisje' worden bestempeld.

D.S. : De lln. sommen zoveel mogelijk verschillen tussen jongens en meisjes op.

De lln. kunnen typische kenmerken die aan jongens en meisjes worden toegeschreven terugvinden in de reclame.

De lln. kunnen bewijzen dat een reeks eigenschappen en gedragingen die aan jongens en meisjes toegeschreven worden, niet algemeen geldend zijn.

Eerst kregen de lln. de opdracht om in groepjes van 4 lln. een kwartetspel te maken over jongens/meisjes. Per reeks van 4 kaarten kon een onderwerp uit de volgende reeks gekozen worden : kleding, opmaak, vrijetijdsbesteding, kamer inrichting, uiterlijk, gedrag in groep, sportbeoefening, vrienden, ruzie maken,... De lln. vulden deze lijst tijdens het werk zelf aan.

Een kaart zag er als volgt uit : vb. thuis zijn

j. : m. :

Per onderwerp maakte iedere groep 4 kaarten, die geïllustreerd werden met foto's uit reclame en zelfgemaakte tekeningen. Er ontstonden zeer ludieke kwartetten. De groepen ruilden achteraf hun kaarten en het bekijken ervan gaf veel plezier en was het startpunt voor een discussie over de algemene geldigheid van sommige beweringen op de kwartetten. Het eindigde op een tweestrijd tussen de jongens en de meisjes over de bewering dat mannen beter kunnen autorijden omdat ze meer durven en dat vrouwen te voorzichtig rijden en daardoor ongevallen veroorzaken.

Ik zette deze discussie stop met de belofte de volgende les daaraan te wijden.

Een korte frontale instructie over begrip 'rolpatroon' volgt.

D.S. : de lln. weten wat rolpatroon betekent.

De lln. kunnen het rolpatroon meisje/jongen beschrijven

5.3 discussieles : Hoe komen we aan dat rolpatroon? Waarom zijn we het niet eens met alle beweringen over j./m.?

D.S. : De lln. zien in dat typische jongens- en meisjeskenmerken niet aangeboren zijn, maar aangeleerd.

De lln. bewijzen dat het rolpatroon op allerlei manieren er van kleinsaf wordt ingeprent zodat we er ons geen vragen meer rond stellen.

De lln. gebruiken vaardig argumenten en voorbeelden om hun standpunt te bewijzen.

De lln. kregen eerst frontaal uitleg over de werkwijze die ze in deze discussieles zouden kunnen testen. Voorstel was om een argumentatiespel te houden. De klas was enthousiast om het eens te proberen.

Er werd vertrokken van het discussiepunt dat uit de vorige les was voortgekomen. "Mannen kunnen beter autorijden omdat ze meer durven, vrouwen rijden slechter omdat ze te bang zijn en daardoor stomiteiten doen."

Hoe werd er gewerkt?

De frontale klasopstelling werd veranderd in een U-vorm, zodat er zich 3 kampen konden vormen. Naargelang hun standpunt kozen de lln. een zijde van de U. Tijdens de discussie konden ze van plaats verwisselen naargelang de wisseling van hun standpunt. Om de beurt kwam er van ieder kamp iemand aan het woord. Een leerling die van kamp verwisselde moest onmiddellijk vertellen welk argument hem had overtuigd.

De inhoud van de discussie?

De basiszin schreef ik op het bord. Dan volgde een korte situering van de discussie.

"We gaan in het argumentatiespel proberen uit te maken of de bewering die hier staat, juist is of niet.

Op een andere manier gezegd, staat er : Omdat je man bent, durf je sneller rijden en omdat je vrouw bent, rijd je automatisch voorzichtiger. Of nog anders : Het is omdat je als vrouw geboren bent, dat je vanzelf voorzichtiger zal rijden; het is omdat je als man geboren bent, dat je vanzelf harder durft rijden. Heeft voorzichtigheid en meer durf bij het autorijden iets te maken met het biologische feit dat je man of vrouw bent? M.a.w. zijn dat aangeboren eigenschappen (ben je het met de uitspraak eens?) of is dat aangeleerd gedrag (en ben je het dus niet eens met de uitspraak?). Een derde mogelijkheid (derde zijde van de U-vorm) die je kan kiezen : je twijfelt, je denkt dat beiden mogelijk zijn, je neemt voorlopig nog geen uitgesproken standpunt in."

opm. : de lln. zetten het autorijden in het begin van de discussie aan de kant, omdat ze tot de conclusie waren gekomen dat iedereen de vaardigheid autorijden moet aanleren en dat net zoals bij turnen of fietsrijden was, daar heb je aanleg voor of niet. De discussie ging verder over meisjes zijn voorzichtiger, jongens durven meer : het is aangeboren of aangeleerd.

Het einde van de discussie?

Er werd heel wat van plaats verwisseld en de argumenten, voorbeelden, vergelijkingen en ervaringen vlogen door de lucht.

Ik zette de debatten stop, gewoon omdat de les om was. De lln. kregen nog wel de kans om per groep hun standpunt kort te formuleren en te bewijzen met hun krachtigste argument. Argumenten die duidelijk meningen hadden doen wijzigen, werden op een rijtje gezet.

De lln. verlieten zwaar discussiërend de klas. Ik weet niet wanneer ze opgehouden hebben!

5.4 En hoe gaan we nu verder ?

We waren op een punt gekomen waarbij de lln. het gevoel hadden dat er iets was afgesloten, terwijl ze toch nog vol enthousiasme vroegen om door te gaan met het thema. Dus ... doorgaan!

Ik stelde voor een les te gebruiken om te evalueren en te heroriënteren.

"Welke aspecten hebben we doorgewerkt? Wat hebben we eraan gehad?

Wat willen we nog?"

Het was duidelijk dat de lln. ook behoefte hadden aan nieuwe afspraken. Door de vele discussies waren ze het Noorden kwijt.

Ik gaf hen enkele vragen op stencil, die ze eerst individueel schriftelijk beantwoordden.

D.S. : De lln. ordenen verworven informatie.

De lln. verwoorden verworven inzichten rond rolpatronen.

Vragen :

1. Geef bij iedere zinskern 3 aanvullingen die typische gedragingen en kenmerken zijn en die duidelijk behoren tot het rolpatroon :
meisjes doen... meisjes zijn...
...
...
jongens doen... jongens zijn...
...
...
2. Geef een argument dat gebruikt wordt om te bewijzen dat de kenmerken van het rolpatroon aangeboren zijn. Probeer dit te weerleggen met 1 krachtig argument geïllustreerd met 2 voorbeelden.
3. Zoek 3 reclamefoto's en een bijpassende tekst waarin je duidelijk één typisch vrouwelijk en één mannelijke eigenschap van het rolpatroon herkent. Beschrijf met eigen woorden die eigenschap.

4. Som 3 manieren op die bewijzen dat het rolpatroon er van kleinsaf bij ons wordt ingeprent.

5. Overloop de voorbije lessen over meisjes/jongens :

- Wat vind je dat je erdoor geleerd hebt?
- Welke les(sen) genoten je voorkeur? Waarom?
- Is jouw mening over jongens/meisjes gewijzigd? Geef uitleg.

Eerst werden de antwoorden vergeleken in groepjes van 4 lln, daarna werd er klassikaal verslag uitgebracht.

Er bleek toen nog genoeg motivatie over te zijn om nog eventjes door te gaan, er moest wel gelegenheid zijn in de volgende lessen om de groep jongens tegen de groep meisjes te laten discussiëren, daar werd om gevraagd.

5.5 Een nieuwe start : Wie wil er van rol verwisselen?

D.S. : De lln. maken duidelijk welke aspecten van het rolpatroon hen in hun eigen situatie bezighoudt.

De lln. zien in dat verschillend rolpatroon, verschillende mogelijkheden en kansen geeft aan jongens en meisjes.

Even aftasten waarmee we willen gaan werken en waarrond.

De lln. kregen in groepjes van twee de opdracht situaties te beschrijven waarin ze de volgende zinnen wel al eens zouden zeggen :

voor de jongens : "Gelukkig dat ik een jongen ben!"

"Was ik maar geen jongen!"

voor de meisjes : "Gelukkig dat ik een meisje ben!"

"Was ik maar geen meisje!"

Verslag en bespreking :

Opvallend was, dat de meeste lln. hun situatie volledig aanvaardden en zelfs goed vonden. Dit was zeker het geval bij de jongens. Zij vonden zeer weinig situaties waarin ze liever geen jongen zouden zijn. De meeste vonden het zelfs zeer goed zoals het was. Bij de meisjes lag het enigszins anders : zij hadden duidelijk wel redenen gevonden om soms geen meisje te willen zijn, vb. huishoudelijke karweitjes, beperkte mogelijkheden en bepaalde verplichtingen.

Bij de bespreking van deze resultaten was het niet zo direct duidelijk waarom de meisjes wel wilden veranderen en de jongens niet.

Er werd zelfs geroepen (door de jongens) : "Meisjes klagen altijd!", waarop prompt het antwoord kwam van een meisje : "Wil jij dan wel die karweitjes doen?" Er werd nog wat heen en weer gepraat over de rechten en plichten en de taakverdeling binnen een gezin. Het bracht weinig verandering : de jongens bleven de situatie maar al te best vinden, en de meisjes voelden zich benadeeld.

5.6 Een tekst : doorbreken van rolpatronen.

D.S. : De lln. leiden uit de tekst "Als er niemand beter in de buurt is." af, dat doorbreken van rolpatronen in sommige situaties nodig en wenselijk is.

De lln. kunnen de essentie van het verhaal aangeven.

De lln. kunnen voorbeelden uit de tekst geven, die het traditioneel rolpatroon illustreren.

Ik verantwoordde tegenover de lln. met de volgende argumenten waarom ik deze tekst met hen op dit moment wilde lezen :

"Uit de vorige les is duidelijk gebleken dat er al eens onvrede bestaat met (vooral dan het meisjes-) rolpatroon. Je aanvaardt het niet zomaar. vb. kleding, haarsnit, vooral uiterlijke kenmerken.

Is het mogelijk, soms zelfs nodig om af en toe je niet als meisje of jongen te gedragen, zoals dat doorgaans verwacht wordt? We gaan om dit te onderzoeken een tekst lezen om eens even uit de sfeer van de persoonlijke discussies los te geraken. Een verhaal-situatie : Sherry komt van Curaçao en studeert nu in Nederland. Ryan is haar vaste vriend, die ze zonder kritiek trouw bleef zoals dat haar geleerd is op Curaçao. In Nederland ziet ze heel andere relaties tussen jongens en meisjes en ze begint over haar verhouding na te denken. Ryan komt 2 jaar later ook naar Nederland. Sherry is veel veranderd en maakt een einde aan hun relatie omdat ze niet langer het slaafs volgend meisje is."

Opdrachten bij de tekst :

1. Onderstreep zinnen waarin je het rolpatroon meisje/jongen herkent. (Zinnen die onrechtstreeks zeggen hoe een j./m. zich moet gedragen of moet zijn.)
2. Vat samen hoe het gesprek verloopt. Leg het standpunt van Sherry uit. Beschrijf hoe Ryan erover denkt.
3. Vind je het positief of negatief voor het welzijn van beiden dat Sherry het afmaakt. Verklaar.
4. Besluit : Zijn er situaties waarbij het beter is voor je welzijn of je persoonlijkheid, je anders te gedragen als meisje of jongen dan algemeen van je verwacht wordt? Geef enkele vbn.

De opdrachten werden in kleine groepjes voorbereid. Het was bij de bespreking wel duidelijk dat de tekst iets te moeilijk was voor een 2de observatiejaar. Ik moest de lln. sterk leiden. Ook was de overgang naar deze les te groot. (Als je thematisch werkt, is het zo moeilijk om telkens weer de inhoudelijke wending die je leerlingen aangeven op te merken en er niet ^{aan} voorbij te springen. Bij deze fase moet dit toch een beetje gebeurd zijn.)

Het draaide toch nog positief uit. De lln. lieten zich in minder absolute termen uit over jongens- en meisjesverschillen en solidair met elkaar vonden ze enkele situaties waarin de rolpatronen werden omgekeerd.

ALS ER NIEMAND BETER IN DE BUURT IS

Diana Lebacs.

Sherry ging bijna alleen met Ryan uit. Fout, wist ze, maar ze had de moed niet om hem botweg af te wijzen, haar houding met een heleboel omhaal te verantwoorden, er was trouwens ook geen directe noodzaak om dat te doen. Ze wist zeker dat ze nooit van hem kon houden op de wijze waarop twee volwassenen dat behoren te doen. Er waren dingen aan hem, die haar irriteerden en die zij op Curaçao als schoolmeisje niet had opgemerkt. Of was zij het, die veranderd was? Zijn playboymanieren vond ze overdreven, ze was er helemaal niet meer ondersteboven van. Als hij ze toepaste op andere meisjes lachte ze enkel geamuseerd en was ze benieuwd hoe het meisje erop zou reageren. Ze merkte dat Ryan het allesbehalve leuk vond dat ze niet meer jaloers was. Hij voelde instinctief dat ze de weg op wilde van alleen maar goeie hartelijke vrienden en deed hard zijn best om het niet die kant uit te laten gaan.

Op een avond waren ze voor de verandering naar de schouwburg geweest, na afloop liepen ze terug door de stille, maanverlichte nacht.

"Kom nog even wat drinken?" vroeg Sherry uitnodigend, terwijl ze de sleutel in het slot stak. Ze liet Ryan in de zitkamer achter en liep meteen door naar haar kamer om haar schoenen te verwisselen voor zachte pantoffels. In de deuropening bleef ze stonverhaasd staan. Er lagen twee mensen in haar bed. De man was blijkbaar in diepe slaap, maar het meisje draaide slaperig haar hoofd naar Sherry toe en richtte zich half op uit de lakens. Het straatlicht viel in een brede baan door het raam naar binnen en streelde haar naakte schouders.

"Hallo! Is het al morgen? Ik schrik me elke keer kapot joh!"

"Dat geloof ik graag," zei Sherry drong. Ze zocht naar haar pantoffels, mompelde een groet en deed de slaapkamerdeur achter zich dicht. Potverdorie, ze had een slaap! En waar lag je lekkerder dan in je eigen bed?

"Ik zal op de sofa moeten slapen," zei ze tegen Ryan, "er zitten twee lovebirds in mijn nest en ik kan ze er niet uitjagen."

Tegelijkertijd bedacht ze dat iedereen zijn eigen zaken voor zich moest uitmaken, maar om op een avond twee wildvreemde mensen in je bed te vinden! Er zou wel iets haperen aan haar gevoel voor humor. Ryan keek eerst niet begrijpend, maar dan drong het tot hem door. Hij zette zijn glas neer en greep haar vast. Zijn ogen glinsterden, zijn mond was vleierend.

"Nou, dan ga je met mij mee."

"Alweer ~~uit~~ Ryan? Ai nee!"

"Uitgaan? Naïf babytje! Of speel je het maar? Nee, je komt bij mij slapen. Deze sofa ziet er bar ongemakkelijk uit. What about?"

Sherry fronste haar wenkbrauwen en zei ongeduldig: "Toe Ryan, maak geen grapjes. Ik blijf hier en daarmee uit. Is je glas leeg?"

"Maar baby, dat meen je toch niet? Hoe lang kennen we elkaar al? Toe Sherry, het zal zo fijn zijn." Hij streelde haar rug.

"Nu moet ik het zeggen," dacht Sherry. Ze zocht naar de juiste manier om haar gevoelens voor Ryan onder woorden te brengen.

"Luister!" Eerst probeerde ze met een smoesje. "Ik....ik ben echt niet in stemming."

Hij lachte. "Sher, wat een lief achterlijk ding ben jij. Begin je nu al met buien? Je lijkt wel een vrouw, die al vijf jaar getrouwd is. Voor jou moet het iets opwindends, avontuurlijks zijn, dushi (liefje). Het moet eer verlangen zijn, dat je nauwelijks kunt onderdrukken."

Sherry's mond begon te trillen, want nu moest ze het wel zeggen.

"Misschien zou ik wel willen," zei ze nauwelijks hoorbaar, "als het voor mij echt met liefde te maken had. Ik bedoel niet liefde die ineens wel legaal wordt door een handtekening in het trouwboekje, maar ik wil tenminste iets voor je voelen. De lach verdween uit zijn ogen. "Liefde? Je houdt toch van mij? En niet nu, maar al een paar jaar."

Haar ogen peilden de zijne ernstig. "Schoolmeisjesgevoelens, daar mag je me niet aan houden, vind ik. Ik tel liever de laatste twee jaar mee. Ik denk... ik geloof, dat ik niet meer van je hou."

"Niet meer? Hoe bedoel je? Omdat die jaren scheiding er tussen zitten?"

"Nee. Die waren juist goed. Zo kon ik een juiste kijk op alles krijgen."

Hij werd woedend. "Dat is een smoesje. Je bent te zwak, beken het maar. Je ging meteen aan anderen denken en met anderen uit."

"Dat deed jij toch ook?"

"Dus je neemt wraak?"

"Nee. Ik weet precies wat ik zeg. Please Ryan, laten we even verstandig met elkaar praten. Jij wilt alleen maar je zin krijgen, daarom doe je zo. Maar je weet best, dat we toch niet de juisten voor elkaar zijn."

"Bespaar me je theorieën," snauwde hij. "Wie denk je wel, dat je voor je hebt? Al die prachtige woorden, die je vroeger klaar had."

"Daardoor ben ik nog niet aan je gebonden, Ryan. Hoe kon ik het toen weten?"

"Hoe weet je het nu dan?"

Ze zuchtte, antwoordde niet direct. "We schreven elkaar zo weinig," zei ze eindelijk, "en je liet zo duidelijk doorschemeren dat je niet gebonden wilde. Dat heeft me geholpen om me alles duidelijker te laten zien."

"Ai, dushi, ik ben fout geweest. Dus dat zit je dwars? Zie je wel dat je probeert terug te slaan. Laten we opnieuw beginnen, zonder het verleden."

"Als vrienden," zei Sherry beslist. "Niet verder, ook niet elkaar gebruiken als vrijetijdsbesteding wanneer er niemand beter in de buurt is."

Ze sloeg de spijker op zijn kop, want Ryan keek langs haar heen. Maar toen golfde een ^{er}nieuwe woede in hem omhoog.

"Je kunt je ^{er}proberen van af te maken, maar zo gemakkelijk zal het niet gaan! Jullie meisjes worden hier totaal verpest. Daarginds zou je het niet gedurfd hebben een man zo brutaal aan de kant te zetten. Maar hier krijgen jullie praats! Pas maar op; er staan heus niet zoveel anderen te wachten!"

"Wat doe je kinderachtig," zei Sherry vermoed, "en dat na middernacht."

Waarom haal je er andere mannen bij? Dat heeft er niets mee te maken!

We hebben het over ons twee." Maar hij sloeg de deur al achter zich dicht.

Een kleine bedenking voor de lezer van dit verslag :
Is er nu door deze lessenreeks een wijziging in het rollenpatroon van de leerlingen te merken? Heel weinig. Uit ervaring met andere thema's die op deze manier in de klas behandeld werden, weet ik wel dat er een bewustmakingsproces bij hen aan de gang is gezet. Soms weken, maanden later, of tijdens een uitstapje, of gedurende de geïntegreerde werkperiode (ik ga mee op bosklassen) merk je plots op door een uitspraak of een voorvalletje, wie er bij jou toen die les heeft meege maakt. En dat is eigenlijk wel erg prettig.

Thematisch werken betekent voor mij, dat je bijna nooit twee identieke lessen geeft. Een lesvoorbereiding bestaat uit zeer duidelijk uitgeschreven lesdoelstellingen en een reeks werkvormen waarmee ze kunnen bereikt worden. Die lesdoelstellingen worden zeer dikwijls pas duidelijk in de voorgaande les. Als leraar heb je erg veel werk op zeer korte tijd dus, vooral als je uurrooster niet al te gunstig is. Thematisch werken kan dan ook niet een heel jaar aan één stuk.

Dit verslag is dus geen lesvoorbereiding die zomaar kan nagebootst worden. Je kan met de ideeën van deze lessenreeks trouwens nog alle kanten uit. Dit is echter afhankelijk van de groep waarmee je werkt. Er kunnen lesideetjes uitgehaald worden, die best bruikbaar zullen zijn, ook al geven de leerlingen een andere samenhang aan. Er zullen ook nog een heleboel dingen kunnen aan toegevoegd worden, volledig en zelligmakend is deze serie zeker niet!

L. vd. A.

